

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po posti prejeman za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tujše dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljavate naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Afera Nabrgoj.

Ministrski predsednik grof Thun je nekoč dejal: Jaz pokažem, da sem potrežljiv, pokažem pa tudi da sem energetičen.

Od tedaj je preteklo že precej časa. Eneržijo grofa Thuna smo spoznali samo pri doslednem odbijanju tudi najpriporočnejših zahtev slovenskega in hrvatskega naroda. Napram slovenskim in hrvatskim poslancem je tako energetičen in se čisto nič ne ozira na njihove narodne postulate, toda napram Nemcem in Italijanom ne pokaže nikdar svoje eneržije. Zlasti razmerje med vladom in meji primorskimi Lahikaže, da je Thunova potrežljivost uprav brezmejna.

Nov dokaz za to redke potrežljivost nam daje usoda Nabrgojevega mandata za tržaški občinski svet oziroma deželnih zbor. Predznejše, frivilnejše in provokatoričnejše ni še nikdar postopala nobena javna korporacija, kakor v tem slučaju tržaški občinski svet, a čuvarica avtoritete zakona, čuvarica pravice prenaša vsa ta izzivanja z angeljsko potrežljivostjo.

Tržaški občinski svet je tekom nekaterih let dvakrat zapored razveljavil Nabrgojev mandat. Zaradi politične demonstracije je potepetal načelo, iz katerega se je sam rodil, potepetal je fundamentalni princip parlamentarizma, da je ljudstvo pri izbiranju svojih zastopnikov suvereno in da mu te pravice, dokler jo vrši v okviru veljavnih zakonov, ne sme nihče krititi in omejevati. Pravica avtonomnih zastopov, kateri pristoje verifikacija volitev, ne sega dlje, kakor da preidejo, če ima izvoljenec v resnici pasivno volilno pravico v smislu ustavnih predpisov in če se je volitev pravilno in zakonito vršila. Dlje pa avtonomna pravica ne sega in tudi ne sme segati, sicer postane parlamentarizem zgol karikatura.

Tržaški občinski svet pa je segel dalje. Prisvojil si je v nasprotju z veljavno ustavo pravico, cenzurirati politično mišljene izvoljenih ljudskih zastopnikov in prisvojil si je pravico, razveljavljati mandate pravilno izvoljenih poslanec samo zato,

ker mu ne ugaja njihovo politično mišljene.

Menda ves čas, kar obstoji ustava, je zaslužni voditelj okoliških Slovencev tržaških člen občinskega zastopa in deželnega zabora. Nabrgoj vživa najsplošnejše spoštovanje, njegova osebna integriteta je vzvišena nad vsak dvom, in vendar je obč. svet dvakrat zapored sklenil razveljaviti Nabrgojev mandat, češ, da Nabrgoj ni vreden, sedeti v tržaškem občinskem zastopu.

To ni samo predzerno teptanje zakona, to je tudi udarec v obraz vsemu slovenskemu narodu in krvavo žaljenje tržaških Slovencev. Obč. svet tržaški je to tudi nameval s svojim sklepom. Pri razveljavljenju Nabrgojevega mandata je imel očitni namen, užaliti tržaško slovenstvo, zadeti je v srce s tem, da njegovega voditelja sramotno prezene iz svoje srede.

Zakonitosti Nabrgojeve izvolitve ni tržaški občinski zastop nikdar tajil in je tudi ni mogel utajiti. Volilci so Nabrgoju pri volitvah na tako sijajen način pokazali svoje zaupanje, da je popolnoma nemogoče, zasukati stvar tako, kakor da bi se volitev ne bila vršila zakonito, in da je vsaj navedeno mogel iz zakonskih razlogov mandat razveljaviti. Obč. svet takih razlogov tudi iskal ni, ampak je s pravo laško prešernostjo dekretiral, da Nabrgoj ni vreden, biti člen tržaškega samoupravnega telesa, in je njegov mandat razveljavil.

Vlada je dotični sklep uničila, tako prvič, kakor drugič. Stvar je prišla pred višje instance, in vse so obakrat pripoznale, da je tržaški obč. svet kršil zakon, in da je sklenjeno razveljavljenje Nabrgojevega mandata nezakonito in nedopustno.

A dasi je bil sklep obč. sveta tržaškega po najvišji instanciji ožigovan kot nesramen atentat na načelo parlamentarizma, se irredentovska druhal v občinskem zastopu vendar ni pokorila. Ko je Nabrgoj prišel v zbornico, napadli so ga laški obč. svetniki in napadlo ga je najeto galerijsko občinstvo. Slovenski poslanci so bili v nevarnosti za življenje in so se morali umakniti sili. Od tedaj ne morejo več izvrševati svojih ustavnih dolžnosti, od tedaj ne prihajajo več ne k sejam občinskega zastopa,

niti k sejam dež. zabora, kar je Lahom zelo všeč in c. kr. avstrijski vladni menda tudi.

Vlada niti prsta ni ganila, da pripomore zakonu do spoštovanja. Najbrž je grof Thun hotel tržaškim Lahom prav jasno demonstrativati, kako daleč sega njegova potrežljivost. In Lahi so to dobro umeli, ter so v drugi razveljavili Nabrgojev mandat.

Že ta sklep sam na sebi je tako smela provokacija, da bi je nikjer ne pretrpeli, kjer ima državna oblast sploh kaj smisla za svetost zakona. Če je bil prvi sklep predrznost, je ponavljanje tega sklepa flagranten upor proti zakonom, nekaj tacega, kar je v pravni državi nemogoče in kar bi se v kali zadušilo. Pri nas pa se je vlada omejila na platonični protest, na razveljavljenje dotičnega sklepa, in tako je vsa stvar šla novič od instance do instance in se je novič pregledovala in pretresovala.

Državno sodišče je v soboto razglasilo svojo sodbo v tej zadevi. Priznalo je, da je obč. svet prekršil zakon, ko je proglašil Nabrgojevo izvolitev za neveljavno in je dotično pritožbo obč. sveta tržaškega proti vladni odredbi, s katero se je njegov sklep razveljavil, odbilo kot neosnovano.

Radovedni smo, kako radovedni, kaj se sedaj zgodi. Ne verjamemo, da bi se tržaški občinski svet pokoril. Ta korporacija ni vajena, pokoriti se zakonu in ga spoštovati, pač pa se je vsled vladne brezbrinosti in popustljivosti navadila, smatrati tržaške Slovence za brezpravne helote in žnjimi ravnati po svoji poljubnosti. Zategadel tudi sedaj menimo, da se tržaški obč. svet ne ukloni razsodbi državnega sodišča, in da tudi sedaj ne bo priznal Nabrgojevega mandata.

A vlada? Morda nam demonstruje grof Thun novič, kako daleč sega njegova potrežljivost, da je ta lepa lastnost pri njem razvita do čudovite popolnosti. Morda uprizoré tržaški Lahi to igro v tretjič, in vlada se bo zopet zadovoljila s papirnatim protestom ter prezrla tudi novo kršenje zakona.

Toda v tem slučaju utegne grof Thun spoznati, da vsaka stvar tudi pri nas samo nekaj časa trpi. Če vlada ne pokaže tiste obljubljene eneržije, pokaže jo slovenski

narod. Naše ljudstvo se je do grla naveličalo, da mu na slovenska ramena opirajoča se vlada dan za dnevom utepa prepričanje, da je „minderwerthig“, da zanj ne veljajo tiste pravice, kakor za druge narode v tej državi.

V Ljubljani, 10. julija.

Iz desničarskih krogov.

„Plzenske Listy“ pišejo, da v desnicni nikakor ne vlada taka sloga, kakor trdijo razni listi. Doslej ni bilo prilike, da bi se nesloga pojavila javno, toda meseca septembra se pokaže, da obstajajo v desnicici difference velikega pomena. Neka skupina na desnicici meni, da so dobili Čehi preveč koncesije, ter da so radi teh Nemci že preveč razdraženi. Ta skupina dela na to, da se pomiri Nemci s tem, da se jezikovne naredbe odpravijo ter ustvari nov, na temelju § 14. oktroiran jezikoven zakon. Te skupine ne tvorijo samo člene poljskega kluba, ampak sploh politiki stare šole, t. j. iz nekdanje poljsko-nemške večine. Ti politiki se pripravljajo na nova pogajanja z levicariji. Obstrukcionistom misijo ti politiki dati neke koncesije, in potem bo baje začel parlament takoj funkcionirati. Kakšne naj bodo te koncesije, ne vemo, neverjetno pa je tudi, da bi jih ti politiki stare šole mogli dati obstrukcionistom v soglasju se danje večine.

Češke razmere.

Iz Prage pišejo dunajski „Information“, da se hoče stranka Staročehov na novo organizirati ter poseči v politiko. Staročehi imajo nekaj talentiranih, modernih mož, ki so zaupniki dr. Riegra. Staročehi bodo skušali doseči večje vspehe zlasti v Pragi ter priti v vplivnejšem številu v občinski svet. Pa tudi na deželnini in državni zbor so začeli zopet misliti. To zadnje pa se jim ne bo posrečilo, ako se ne združijo s klerikalci, kar se bržas ne zgodi. Pri bodočih volitvah bodo dosegli predvsem radikalci ter agrarne in obrtnike frakcije večje vspehe. Mladočehi bodo izgubili mnogo mandatov, ker je narod proti njihovi sedanji politiki ter si želi parlamentarne opozicije. Češki narod ima torej tudi preveč strank, katere

LISTEK.

Feminizem in ženstvo.

Spisal M. Juvančič.

(Konec.)

V.

„Bodisi pa že ženska“, pravi Alfred Hedenstjerna, „kolerična, flegmatična, sanguinična ali melanholična, velika ali majhnna, mlada ali stara, suha ali debela, grda ali lepa, slabia ali dobra, črno-, plavo- ali ru-dečelasta, naj li zna kuhati ali ne, naj je že ljubezniva ali nestrpnja, opravljiva, razumna, neumna, dolgočasnja ali interesantna, nekaj ima gotovo skupnega z vsemi drugimi ženskami — namreč željo, omožiti se. Ženska žrtvuje očeta, mater, brate in sestre, nedeljski pouk, življenje in zdravje, da dobi moža, da dogodilo se je že, da je odložila petnajstletna deklica punčiko, brž ko se je pokazal čestilec.... Nobena stvar je ne moti, omožiti se, ako se le more. Ženska, ki je člen društva v varstvo živalij, vzame takoj mesarja, mlada dama, ki nima nikake vere, pridigarja, strogo religiozno vsegovena deklica prostomisleca. Da, ženska ki ima v rokah blagajno društvo, katero oskrbljuje

uboge paganske otroke z žepnimi biblijami, more vzeeti denar iz blagajne in uiti s cirkuškim jahačem, brž ko je prepričal, da jo ljubi, ter da njeno društvo nima prave podlage, ker otroci v Adamovih hlačicah ne morejo rabiti žepnih biblij.

Srečna je ženska, ki si je izvolila kanarčka!

Vprašam Vas samo, kaj je prijetnejše: ali da Vas prebudi iz jutranjega spanca debeli, godrnjavi glas, ki preklinja, ker še ni škornjev tu, ter ironično povprašanje: „Ali ne moreš naučiti poslov malo večjega reda?“ — ali ako Vas pozdravi zjutraj veselo ptičje petje?...

In vendar se hočjo vse omožiti.

Tako smo zopet pri zakonu in rodibini.

Toda „ženiti se“, pravi Mantegazza, „in postati vsled tega berač, je budalost in zločin; spravljati proletarce na svet, je najtežja odgovornost, katero si more naloziti mož.“

Niti ženski, niti moški spol ni prvozročil ženskega vprašanja, temveč njuno medsebojno razmerje. Njegova rešitev je socialna potreba in naloga.

Boj za obstanek odvrada moškega od rodibinskega življenja. Vsled tega se minoti število samcev pri obeh spolih od dne do

dne, kar čuti ženski spol mnogo bolj nego možki, že zato, ker je ženski spol skoro pri vseh modernih narodih številnejše zastopan, in ker je ženska, vsaj današnja, mnogo manj samostojna kakor možki.

Že dejstvo, da se premožne deklice in deklice na kmetih, kjer zakonsko življenje možu ne provzroča posebnih stroškov, mnogo lažje pomože nego deklice nepremožnih srednjih stanov, iz katerih se ženski proletariat rekrutuje v prvi vrsti, je dokaz, da igrajo tu tako važno, če ne prvo vlogo materialne razmere.

Skoro vsaka ženska, bodisi tudi pričaščinja najekstremnejše emancipacijske smeri, priznava, da je rodbinsko življenje njen pravi poklic. Že narava sama dokazuje to dosti jasno, saj je obče priznano, da so razne ženske bolezni, v prvi vrsti posledice samstva. Pri Hindustankah je, kakor poroča neki angleški zdravnik, histerija skoro nepoznana, ker imajo tam starši religiozno dolžnost, preskrbeti deklici moža, brž ko je dorasla. Pri mnogih narodih smatra se samstvo za žensko sramotnim. Vsaka doraala deklica mora dobiti moža.

Morebiti so pri pomogli slični razlogi k temu, da se je pri Japoncih popolnoma udomačila navada, da oddajajo revnejši starši svoje

hcere za nekaj let v takozvane „čajarde“. Tudi religiozne navade v starem Babilonu, o katerih poroča Herodot, so se mogoče razvile, kakor večina orientalskih verskih seg, iz podobnih praktičnih ozirov.

Pisateljica Lavra Marholmova dokazuje v svoji drami „Karla Bühringova“, da je prisiljeno samstvo ženskih, kakor je v navadi zadnja stoletja, naravnost nenaravno in nemoralno, in da je čas, da krene moderno človeštvo v tem oziru na drugo pot. Po njenem mnenju mora imeti ženska, da je popolnoma srečna, v svojem petdesetem letu vsaj (!) pet do osem otrok okoli sebe. Njena izvajanja zavrača Oth („Die Wage“, 12. febr. t. I.) Ako bi imelo človeštvo zmožnost, rasti v poljubni meri, bila bi naravna posledica kulturnega razvoja, da bi z narascajočo kulturo raslo tudi število novorojenčev. Socialno sta dandanes potrebna vsako leto na sto ljudij dva poroda v namdomilo za umrle, in jeden kot prirostek, skupaj torej trije. Fiziološko pa je mogočih vsako leto jednajst porodov na sto ljudij.

Na polni višini naše kulture smela bi torej priti na svet skoraj le četrtina otrok tega, kar bi se jih roditi moglo. To četrtino povila bi potem četrtina žensk, katerih

zveže od slučaja do slučaja le nemška močnost in krivica.

Vrnitev Armencev v domovino.

Armenki begunci na Kavkazu se vrnejo torej vendar le v svojo staro domovino, v Malo Azijo. Vsled posredovanja ruskega poslanika Sinovjeva se je bavil turški ministrski svet v dveh sejah z vprašanjem, kam naj bi se vrnili armenki begunci. Sklenilo se je baje dogovorno z rusko vlado, da ostane del Armencev na Kavkazu, drugi pa pojdejo domov. V zadnjem času so Kurdi zopet napadali Armentce v okrajih Wan, Bitlis in Siwas. Armenki narodni svet pošlje sultangu o poslednjih izgredih Kurdov obširno spomenico.

Belgia.

V predzadnji seji belgijskega parlamenta je bil izvoljen odsek, ki naj razpravlja, kako naj se reformira vladni volilni načrt. V odsek je bilo izvoljenih deset klerikalcev, trije socialisti in dva liberalci. Zbornica bo bržas razpuščena. Socialisti so se začeli pripravljati na nove volitve. Tudi liberalci hočejo odločno nastopiti. Splošno se sodi, da izgubé klerikalci večino svojih mandatov, ter da je klerikalizem v Belgiji pokopan.

Rusija in Finska.

V zadevi finskega vprašanja je izdal car reskript, s katerim zatrjuje Fincem v notranjem zakonodajstvu popolno avtonomijo. Car pravi, da se gre le za jednotnost v neobhodno potrebni reorganizaciji vojaške dolžnosti, da smatra Finsko le za neločljiv del velikega ruskega carstva, da pa pušča v notranjem zakonodajstvu Finchem popolno avtonomijo, kakor so imeli doslej. Car je pri nastopu svojega vladarska prevzel sveto dolžnost, skrbeti za blagor vseh pod ruskim žezlom živečih narodov, zato pa imajo državni zakoni povsod isto veljavo.

Dopisi.

Iz Št. Jerneja, 8. julija. Naše ljudstvo je jezno, ker so mnihi Pieterje kupili in jesa se obrača tudi proti našim posvetnim duhovnikom, zakaj ljudje mislijo, da so oni te mnihe spravili v deželo. To je prišlo našemu dekanu g. Fettich-Frankheimu na ušesa. Oni dan je pridigovali tudi o mniški naselitvi ter nas je karal, ker nismo s tem francoskim blagoslovom zadovoljni. To so pobožni možje, je dejal, in pomagali vam bodo v nebesa, tukaj pri življenju pa vam bodo dali dosti zasluga! Ljudje niso bili nič kaj zadovoljni s to tolažbo; ženice so dejale, da ne bo drž za kurjavo kotlov, v katerih za svinje kuhajo, in da ne bodo mogle več svinj rediti, za katere se še dobri kak goldinar; moški so pa še iz drugih cizrov majali glave.

Celo brez vse pameti vendar ni naš človek, on vsaj godrja. Ko se mu bo še slabše godilo, bo drugo zapel. Torej, krščanski socialisti, le naprej s samostani! V Kostanjevici je jedna, v Zalogu pri Novem mestu je tudi precejšnja grajsčina na prodaj! Tam od Prečine do Toplic kmetje nimajo dosti travnikov in njiv; na več ur dolžine so kmetje vsi revni. Tam bi mnihi imeli

vsaka bi morala vporabiti vse svoje življene. To bi bil prvi ekstrem. Ali pa bi se smeles pri tem vdeleževati vse ženske, a vsaka le s četrtino svoje materinske sposobnosti. To bi bil ekstrem v drugi smeri. Slednjič bi bilo mogoče, da se zjedinita obe možnosti.

Praktičnega pomena seveda stvar ne more imeti, ker je vsaka regulacija v tem oziru nemogoča. Števila „socialno potrebnih“ porodov se nikdo ne drži. Vendar se stvar v celoti z istino precej ujema. Iz socialnih vzrokov (katere smatra Oth naravnimi) vsako leto na sto ljudij res ne odpade več porodov nego trije, na vsako sedmo doraslo žensko jeden. (Oth računa na sto ljudij dvaindvajset žensk, katerih vsaka more postati vsako drugo leto mati).

Da bi ženska emancipacija pomnožila število „socialno potrebnih“ porodov, se ni bati, kajti prav vsled nje atomizovala se bode človeška družba še bolj. Provzočiti prav nasprotno, bi ji narava ne dopuščala. Toda kak bode „modus vivendi“ med obema spoloma ob času, ko bode ženska emancipacija vsaj deloma uresničena? Bode li stal na temelju monogamije, poligamije, poliandrije ...

Lev Tolstoj pripisuje modernemu na-

tlakarstva veliko in že opoko bi lahko s tlako delali in cerkev zidali, ker jih je na Slovenskem premalo! Pa to moramo le v spomin bodočega zgodovinarja zapisati: posvetno duhovništvo na Slovenskem odraba na leci in v časopisih, (glej „Slovenca“ o novoozivljenem zatiškem samostanu ter o onem kartajzov v Pieterjih,) oživljenje samostanov, nakup veleposestev po mrtvi roki. To duhovništvo se tudi drugače s socializmom poča. Kaj ko bi ta socializem srednjeveško tlako in desetino pred očmi imel? Dobrošrčni ljudje, Bog vas živi! In že res telesna lepota našega naroda pojema in samostanska kuhinja bo kuhala lahko za več ljudi; dobro bo zopet narod rejen. Toliko časa vsaj, da se bo te nebeške hrane naveličal. V letih 1415, 1525, 1575 je samostane sam razdiral ter iz dobljenega zidarskega materiala napravil bleve, a kakor se kaže, se vračajo tisti časi, ki ko bili pred rečenimi upori.

Iz Vipave, 8. julija. Slavnemu uredništvu „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani-Sklicevaje se na § 19. tiskovnega zakonika zahtevam, da se z ozirom na dopis iz Vipave dne 2. julija t. l. v štev. 150. „Slov. Naroda“ sprejme in natisne sledeči pravok: Nij res, da se mora meni na rovaš zapisati le zanemarjenja tega, kar je moj prednik, g. Grabrijan storil; res pa je, da sem v teku svojega službovanja v Vipavi obstoječe ohranil in po možnosti spopolnjeval. Nij res, da je streha župne cerkve sv. Štefana v Vipavi puščala in da so se vsled tega slike pokvarile; nasprotno pa je res, da streha nij puščala in da so slike nepokvarjene. Ni res, da se še sedaj nahajajo v podrti cerkvici sv. Sancerba v župniji in občini Podražki svetinje svetnikove, kajti oskrbelo se je vše pred 5 leti, da so se reliktje vzele iz porušene cerkvice in se poslale Prečastitemu kn. šk. ordinariatu, kjer se brezvomno sedaj hranijo. Nij res, da so se faranom v Budanjah natvorile ogromne dajatve pto 40 tisuč gold. za zidanje ondotne župne cerkve; res pa je, da so Budanjci popolnoma prostovoljno in iz lastne iniciative obljudibili, oz. uplačali v teku 8 let približno 8 tisuč goldinarjev za zgradbo nove cerkve. Nij res, da se mi je dovelilo o mojem prihodu v Vipavo 4000 gl. za nasaditev farovških vinogradov in za popravo farovških hlevov; res pa je, da sem dobit neznatno podporo za rigoljanje zanemarjenih vinogradov, a nasaditev vinogradov i. t. d. plačal sem z nadarbinskimi dohodki; res je naposled, da sem hleva popravljal, kadar in kolikor je potrebno bilo, a to se je zgodilo z mojem, nikakor pa ne s cerkvenim denarjem. — Matija Erjavec, nadžupnik in dekan.

Opomba uredništva: Odgovor na ta popravek spise naš vrapavski dopisnik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. julija.

— **Osebne vesti.** Okrajni glavar v Voloski g. Alojzij Fabiani je imenovan namestniškim svetnikom. Deželnosodni svetnik v Gradcu g. Josip Linhart je imenovan državnim pravnikom v Celovcu.

šemu zakonu lastnosti vseh teh spolskih zvez. Vzlici temu se isti v svoji sedanji obliki gotovo ne bode mogel obdržati. „Zakonje“, pravi Mantegazza, „dandas mnogokrat barantanje s kapitalijami in plemiškimi naslovi pri višjih, proletariatska tovarna v velikem smislu pri nižjih stanovih. Dandasni zakon je najbogatejši vir nesreče, počasen strup, ki mori domačo srečo, moralnost ljudstva in ekonomiški razvoj vsake dežele“ ...

Tu bode torej pred vsem treba premeniti marsikaj.

* * *

V nam nedoglednem času izvršil se bode morebiti del onega, kar imenujemo dandas — Bebelove utopije: ženstvo postal bode socialno in ekonomiško neodvisno, postalo bode samosvoje. Njegova vzgoja bode jednak moški vzgoji. Sedanji zakon nadomestila bode času primerna institucija. Svet kazal bode drugo lice, hodil druga pota. — Duh ženski zre jih pred seboj v meigli.... Oprostil se je robskih vezij, oklenil se resno dela za resnico in pravico. Da bi ne prezrl mejnikov, katere je za več stavlja mati narava.

— Quos ultra citraque nequit consister rectum.

Če smo prav poučeni, je g. Linhart slovenske popolnoma — nezmožen.

— **Tržaška občina — zopet pogorela.** Tržaška občina se je proti razveljavljenju svojega sklepa, naj se v mestni dvorani vzida posebna plošča v spomin na protestni shod primorskih laških županov, kateri shod je bil naperjen proti ustanovitvi hrvatske gimnazije v Pazinu, pritožila na državno sodišče. To je pritožbo kot neutemeljeno odbilo. Istopako je državno sodišče odbilo pritožbo tržaške občine proti načrbi, s katero je vladu razveljavila sklep občinskega sveta, s katerim se je izvolitev gosp. Nabergoja občinskim svetnikom spoznala za neveljavno.

— **Vrhniška železnica.** Dne 23. julija se otvorí železniška proga Ljubljana na južni kolodvor-Vrhniku s postajo Brezovica (7,8 km), postajališčem Log (12,4 km) in postajama Drenov grič (16 km) in Vrhnika (19,3 km od Ljubljane). Postajališče Log bo urejeno za osebni, prtljažni in tovorni promet, postaje pa bodo urejene za ves promet. Vsak dan bodo vozili trije vlaki na Vrhniko in nazaj. Obrat bo oskrbovala južna železnica. Otvoritveni vlak, s katerim se popeljejo samo povabljeni gostje odide, ob 9. dopoludne iz Ljubljane ter se vrne ob 5. popoldne z Vrhniko. Od pondeljka dne 24. t. m. začne se na tej progi redni promet.

— „Parlementär“, znani časopis, ki je tudi mnogo o nas Slovencih pisal, začne 13. julija zopet izhajati, in sicer v Olomoucu na Moravskem. Glavni urednik mu bo zopet dr. Živny. Prva številka, razposlana na ogled, ima jako zanimivo vsebino. Međ drugimi članki prinaša tudi spis „Die slowenisch-kroatische Wacht an der Adria“ Naročnina na list, ki bo izhajal vsak teden, znaša na leto 10 gld.

— **Včerajšnja dirka slov. biciklistov „Ljubljana“** se je obnesla pri lepem vremenu ob mnogobrojni udeležbi prav dobr. Dirkalo se je izborno. Dirkači kluba „Ljubljane“ so najboljše vozili in so tedaj odnesli največ dabil. Obsirnejše poročilo sledi.

— **Občni zbor I. društva hišnih posestnikov v Ljubljani** vršil se je dne 9. julija v hotelu pri Maliču. Navzočih je bilo 82 členov. Načelnik pripravljalnega odbora, dr. V. Gregorič, otvoril zborovanje, konstatiuje sklepčnost občnega zборa, ter nazznanja, da je do danes pristopilo 235 členov, ki posedujejo skupaj 295 hiš. Društvo nima nikakršne politične tendencije; v dosegu namena društva, da se varuje gospodarske koristi posestnikov v Ljubljani, je skupno delovanje vseh krogov neobhodno potrebno. Pripravljalni odbor je že najel društveno pisarno v Kastnerjevi hiši, Dvorni trg št. 1, in naloga novega odbora bode sodelovanjem društvenih členov razvijati vsestransko svoje delovanje. Treba bode nastaviti uradnika, ki je več v davčnih in administrativnih zadevah, in pravnega konzulenta, ki bo dajal členom v vseh njih realno posest zadevajočih potrebah na stroške društva pojasnila. Povsod v glavnih mestih se je pokazalo koristno delovanje tacega društva. Upati je, da se kmalo tudi v Ljubljani, ki je doživelata leta 1895 tako grozno gospodarsko krizo, in ki pričakeje leta 1901 morebiti še hujšo, pokaže ugodni vspreh društvenega delovanja. Ta smoter se pa le da edino doseči v skupnem složnem delovanju, in mora biti vsaka politika strogo izključena. Pri volitvi v odbor oddanih je bilo 82 glasov. Voljeni so sledči p. n. gospodje: Avgust Drelse, dr. V. Gregorič, Ivan Gogola, Henrik Maurer, Vaso Petričič, Josip Jeglič, Karol Rom, dr. Josip Stare, Franc Schantel, dr. Ivan Tavčar. Pri drugi točki dnevnega reda: določitev prispevka za II. polovijo leta 1899 sprejel se je predlog gosp. Ivana Gogole, ki določa sledči letne prispevke: Za kosmati dohodek do 500 gld. 1 gld. od 500—1000 gld. 2 gld., od 1000—1500 gld. 3 gld., čez 1500 gld. neomejeno 4 gld. Predlog g. J. Janscha, naj se določi za vsach 500 kron jedna krona, in naj se ne omeji dohodek, ostal je v manjšini. Po končanem dnevnem redu zaključi predsednik zborovanje. Letni prispevki se bo vplačal v društveni pisarni, in se bodo p. n. členi opozorili po časnikih, kdaj se prične vplačevanje. Vsak člen naj blagovoli potem prinesi sabo davčno polo svojega posestva, da se mu odmeri po fatiranem dohodku prispevki. Če kdo poseduje več hiš, se to odmeri po skupem dohodku.

Za leto 1899 se vračana samo polovica zgornj omenjenega prispevka.

— **Pojasnilo.** Priobčili smo te dni pritožbo glede ljubljanske pošte, v kateri je bilo rečeno, da se rabijo samonemške pobotnice o dostavnini za časnike in da se prodajajo samonemške zlepke. Poštno vodstvo je bilo tako prijazno in je stvar pojasnilo. Že od 1. 1897. se je pošta zavzemala za to, da se napravijo dvojezidne pobotnice o dostavnici za časnike, a izpolovala jih je šele letos in jih je dobila še pred kratkim. Poprej jih ni imela in jih zato tudi ni mogla rabiti. Zlepki ima pošta dvoje vrst na razpolago: dvojezidne in pa samonemške. To je naročeno, in pošta se mora po tem ravnati. Običajno se izdajajo dvojezidne; le če kdo izrečno zahteva samonemško, jo dobije. Ako je kdo dobil samonemško, ne da bi jo bil zahteval, se je to zgodilo gotovo le slučajno, v naglici, taka pomota se pa lahko vsakomur primeri.

— **Kolesarsko društvo „Ilirija“** v Ljubljani naznana gg. členom, da ima jugtri v torek, dne 11. t. m. ob polu 9. uri v restavracijskih prostorih g. Iv. Tostija (Virant) svoj redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev odbora. 5. Raznoterosti. Ker je ta občni zbor velike važnosti, je želite, da se ga člani polnoštivalno udeleže.

— **Društvo delovodij** je imelo včeraj v Hafnerjevi pivovarni svojo veselico, katera je prav lepo vspela. Udeležba je bila jako velika. Pri veselicu je sodelovala godba našega domačega pešpolka, ki je prišla iz Celovca. Svirala je izbornno in žela burno priznanje. Posebno oduševljeno ji je ploskal občinstvo, kadar je igrala slovanske skladbe, in priznati se mora, da ž njimi ni štedila.

— **Sladkorni davek.** Finančno ravateljstvo razglasa: Glasom naznana finančnega ministerstva je pričakovati, da se ves repni sladkor, ki je že v prosti predmet prešel in se bode kot tak ali v sladkornatem blagu (tudi negotovih izdelkih), kakor v osljenem sadju, čokoladi in drugem kakao v sebi imajočem blagu, ter v likerjih, nahajajo, dne 1. avgusta 1898 podvrže dodatni davčini po 12 vinarjev za vsak kilogram. Posamezne vrste tega sladkornatega blaga, ki se mora povrati dodatnemu občadnemu, in povprečna sladkorna vsebina tega blaga, katero je treba proračunjenju dodatne davčine za podlagu vzetih, določile se bodo ukaznim potom. Vsakdo, ki bode dne 1. avgusta 1899 posedoval zalog sladkorja kot tacega, ali v zgoraj navedenem, dodatni davčini podvrženem sladkornatem blagu, ima prijaviti to zalogu, in sicer posamezno glede sladkorja, sladkorčkov, osljenega sadja, čokolade in drugega kakao v sebi imajočega blaga ter likerja, ne oziraje se na to, ali jo hrani v svojih lastnih ali ptujih prostorih, ter v prijavi navesti tudi hranilni kraj in prostor. Te prijave se morajo vložiti v dvojnem izdatku tekem 1. do včetega 3. avg. 1899. Prijave zalog imajo se napraviti po predpisem vzorcu in brez izjeme pri onem oddelku finančne straže vložiti, v česar okolišu se nahaja prostor, kjer se hrani sladkor, odnosno sladkornato blago. Police za te prijave dobivale se bodo pravočasno in brezplačno pri pristojnem oddelku finančne straže kakor tudi pri vseh c. kr. glavnih in drugih davkarjih na Kranjskem. Ako se predpisana prijava kake dne 1. avgusta obstoječe zaloge sladkorja ali zgoraj omenjenega sladkornatega blaga opusti, ali pa, ko bi bila v istini obstoječa množina za več kot pet odstotkov večja mimo one ki se je prijavila, bode se naložila kazenski štiri do osomkratnim zneskom prikrajšane ali prikrajšanju izpostavljeni dodatne davčnine. Akoravno te določbe šele s proglašenjem dotičnega cesarskega ukaza, odnosno k temu izdanega izvršilnega predpisa, veljavne postanejo, vendar se s tem že sedaj vse one osebe opozarjajo v lastni pridi, katere posedujejo zaloge repnega sladkorja ali sladkornatega blaga, da bodo prijavam podvržene.

— **Vsakemu svoje.** Z Viča se nam piše: Kar je narejena tržaška cesta, torej že 53 let, se drže naši kmetovalci svojega sveta in kosé do meje, državni uslužbenci pa bržas nevede prestopajo mejo in kosé čez mejo. Bilo je radi tega že veliko prepirov in pritožb. Politična oblast je obljubila, da napravi mejnike, ki so v resnici jaka potrebeni, saj se ostarji in inženirji

menajo in pride valed tega vedno do novih preprogov, a posabila je na svojo objubo. Ker pa vendar ne gre, da bi kmetje vedno imeli škodo, naj se jim tudi prouzroči le valed zmote, prosimo tem potom, da se tem neprijetnostim konec naredi.

— Godba domačega pešpolka pl. Milde štev. 17 svira danes, v ponedeljek 10. t. m. ob ugodnem vremenu v Švicariji pod Tivolijem. K temu koncertu se najujudneje vabijo vsi gg. častniki in vojaški uradniki z družinami, kakor tudi njih znanci. Radi pomanjkanja časa se posebna vabila ne izdajajo. Začetek ob 11/8. uri zvečer.

— Poškodovana cerkev. Iz Radeč pri Zidanem mostu se nam piše: V soboto, 8. t. m., treščilo je v radeško podružnico na Močilnem. Strela je cerkev silno poškodovala in veliki oltar razrušila. V zvoniku se je mudil neki fant, v cerkvi pa je bilo pet oseb, a le jedna oseba je bila nekoliko omamljena, pa je že povsem okrevala, drugim se ni nič zgodilo. Bog ve, kako cerkev dobimo zdaj na Močilnem, kajti tukajšnji kmetje so v zelo slabih dearnih razmerah.

— Slovensko bračno društvo v Tržiču priredi povodom svoje desetletnice in blagosloviljenja društvene zastave dne 23. julija t. l. slavnost z naslednjim vzporedom: 1. Pozdrav in sprejem gostov. Ob polu 10. uri dopoludne pozdrav in sprejem došlih gostov pred slavolokom pred Slugo, od koder odkorakajo društva v društvene prostore. 2. Ob 11/4. uri sv. maša. Pri maši pojo pevci slovenskega bračnega društva tržiškega. 3. Slavnostno blagosloviljenje zastave. Zastavi kumuje blagorodna gospa Ema Toporiševa. Slavnostnega zabijanja žebljev udeleže se blagoslovitelj, kumica, povabljeni in zastopniki društev. 4. Pred prostori bračnega društva se vstopijo društva v kolo in zastava bračnega društva se posestrini z zastavami drugih društev. 5. Ob polu 1. uri skupni obed v prostorih bračnega društva. Kdor se hoče udeležiti skupnega obeda, naj blagovoli najkasneje do dne 21. julija odboru naznani. 6. Koncert in telovadba „Gorenjskega Sokola“. Ob 3. uri popoludne odkorakajo vsa društva v Bistricu na vrt gosp. Lovr. Aljančiča, kjer bo koncert, telovadba in proste vaje „Gorenjskega Sokola“. Na koncertu svira domžalska godba. Vstopnina 30 kr. za osebo. Društva in deputacije, ki so se udeležili slavnostnega spredova in podporni členi slovenskega bračnega društva tržiškega, so vstopnine prosti. 7. Prosta zabava in ples. Ob 8. uri zvečer je v prostorih bračnega društva prosta zabava in ples. Pri plesu svira domžalska godba z godali na lok. Vstopnina 30 kr. („Gorenjski Sokol“ telovadi le pri ugodnem vremenu)

— Na semenj dne 8. julija je bilo prgnanih 531 konj in volov, 215 krav in 93 telet, skupaj 839 glav. Kupčija je bila srednja; zunanjega kupca ni bilo, samo domačini so med seboj kupovali. Krave s teleti so se še najbolje kupovale.

— Izgubljene reči. Tekom meseca junija bile so pri mestnem magistratu ljubljanskem zglašene naslednje izgubljene reči: 7 denarnic z skupnim zneskom 91 gld. 40 kr., dve zlati žepni uri, dve zlati broši, tri srebrne žepne ure z verižicami, zlata verižica z obeskom, zlat naprnsi gumb z briljantom, zlat prstan z briljantom, srebrna zapestnica, zlat obroček, vrhnja suknja in zavoj platna, usnjata torbica s perlom, suknene hlače.

— Najdene reči. Pri mestnem magistratu ljubljanskem bile so tekomp meseca junija zglašene, oziroma oddane naslednje najdene reči: tri denarnice s skupnim zneskom 19 gld. 60 kr., dve suknji, zlat prstan s kamenčkom, srebrna žepna ura z obeskom, srebrna verižica, kovček, trije solnčniki, srebrna zapestnica, dve svetilki za bicikle, dežnik, izprehodna palica in končno štiri klobuse.

* Trikrat na smrt obsojen. Pred nekaj dnevi je obsodilo porotno sodišče v Osnabrücku peka Henricka Möllenampa iz Bremena na smrt. V jeseni 1. 1898. je namreč onečastil na cesti blizu Bremena služkinjo Marijo Bruns, nato jo je zadavil in obesil na drevo, da bi ljudje mislili, da se je služkinja sama umrtila. Möllenamp je svoj čin priznal ter bil v Aurichu na smrt obsojen. Toda državno sodišče je radi neke formalne pomote odredilo, da se ima

obravnava ponoviti. Sodišče v Aurichu je Möllenampa iznova na smrt obosodilo, a vrhovno sodišče je radi nekega procesualnega pogreška določilo, da se ima obravnava pred porotnim sodiščem v Osnabrücku še enkrat vrši. Toda to sodišče je morilca obsodilo na smrt.

* Tragedija na smrt bolnega. Nedavno se je javil v Dalmaciji deželnemu sodišču jako bolan človek, da je v okolici Zadra pokral več glav živine. Valed te izjave ga je sodišče zaprlo, toda izkazalo se je, da ta človek ni nikdar ničesar ukral ter da sploh okrog Zadra ni v istem času nikomur zmanjkal živine. Na smrtni postelji je „tat“ izpovedal, da si je prijavil samega sebe izmisliš, zato da bi dobil vsaj v ječi zavetje.

* Mačka morilka dvojčkov. Družina F. v Markranstädtu je dobila pred nekaterimi tedni dvojčka. Ker so imeli dotlej le mačke pri hiši, je odredila babica, da jih morajo sedaj, ko jih je obdarila narava z otroci, takoj zapoditi od hiše. Toda stariši tega niso storili. Te dni pa se je ponocen zbudila mati, ker je začula čudno ječanje. Ko je pogledala v zibel, je bil eden otrok že zadušen, drugemu pa je odgriznila mačka nosek in košček mesa na roki. Seveda je tudi ta umrl.

* Grozen slučaj. V St. Bečju se je nedavno dogodilo nekaj nenavadnega. Dve grški jedva 18letni deklici sta si zvezali roke ter skočili v Tiso, kjer sta utonili. Vzrok samomoru je ljubavno razmerje, katero so skušali stariši zaprečiti.

* Hram lepote se bode imenovala krasna zgradba na pariški razstavi. V tem izvanredno lepem poslopu bodo zbrane same krasotice v najraznovrstnejši opravi. Nekateri bodo predstavljale boginje iz grške mitologije, druge zopet silfe, nimfe, i. t. d. Brez dvombe bode imel „hram lepote“ največ posetnikov.

* Beda v Rusiji. V južnih gubernijah Rusije, osobito v Besarabiji, vlada čim dalje večja beda. Ljudje že nimajo kruha več, manjka jim tudi najpotrebnejšega. Kmetje prodajajo svoje konje za dva do tri goldinarje ali pa jih puščajo na polju ter se ne brigajo več za nje, ker jih nimajo s čim živiti.

* Mušice ustavile vlak. Nedavno je ustavilo nebroj mušic brzovlak, kateri je vozil iz Londona na Škotsko. Od postaje Invershin pričenši je začel vlak počasneje v oziti in — ko je prevozil že 300-400 m., se je mahoma ustavil. Strojevodja se je zaman trudil, da bi bil vlak zopet spravil naprej. Kolesa stroja in voz so bila namreč na debelo pokrita z neko mokro tvarino; in ta tvarina je nastala iz neštivila mušic, katere so sedeče na železniškem tihu. Ustavljeni vlak so morali razdeliti ter mu priklopiti še en stroj.

* Z motorjem preko Amerike se vozita gospod in gospa Davies in sicer iz Newyorka v San Francisco. Daljava znaša 3700 angleških milij. Motor so napravili nalašč za ta zakonski par; goni ga gasolin ter teče neprestano 240 angleških milij, ne da bi bilo treba dolagati novega goriva. Povprečno preteče motor 150 angl. milij na dan (železniški stroj preteče v eni uri 30—35 mil) ter dospe v San Francisco še spočetka avgusta.

* Pivci opija se v Ameriki vedno bolj množe. Zlasti v New-Yorku se ta strast stično razvija. Pred kratkim so našli 24-l etnega milijonarja Mr. Fox Leonarda mrtvega v neki beznici slaboglasnega Tenderloin okraja, kjer se povzroči posebno veliko opija.

Knjigovnost

— Slovanský Přehled. 10. zvezek, s katerim se zavrneva ta znameniti zborník, ima tole vsebino: F. Táboršky: Z lyriky A. S. Puškina. J. Máchala: Aleksander Sergejevič Puškin. J. Hudec: Zmaj Ivan Janovič. Ludvík Kuba: Texty písni srbochorvatských pod vlivem náprav. Z Moskvy. Z Krakova. Přehled literatur slovanských za r. 1898: Chorvatská (M. Marianovič). Referaty a oznámení knih: Niederlova Věstníku slovanských starozitnosti zvaz. II. — Chocizewski: Cztery dramatiki na tle dziejów czesko-morawskich. Vsem literarni i zobrazenim rojakom priporočamo ta bogati in izborni uredovani zbornik tudi za II. letnik najtoplješ.

Telefonična in brzjavna poročila.

Lož 10. julija. Pri občinskih volitvah je v vseh treh razredih z veliko večino zmagala narodna stranka na vzbuzdjujaci agitaciji klerikalcev.

Gradec 10. julija. Razglasitev izjave nemških nacionalcev proti § 14. v „Salzburger Tagblattu“ in v celovških „Freie Stimmen“ se je zgodila tako, da sta pri teh listih angažirana poslanca njima v pregled poslani koncept porabila, ne čakajo naznanila, kdaj naj se izjava obdelani.

Dunaj 10. julija. Ministrski predsednik grof Thun se je odpeljal v Budimpešto, kamor mu v kratkem sledita tudi dr. Kaizl in baron Dipauli. Pri konferenčah z ogrskimi ministri se dolodi termin razglasitve nagodbenih zakonov.

Dunaj 10. julija. Pod vsečiliškimi arkadami postavljeni Hasnerjev spomenik je bil včeraj slovesno odkrit. Dasi je bil Hasner, oče sedanjega ljudskošolskega zakona, jeden najznamenitejših mož nemškoliberalne stranke, je bila udeležba političnih voditeljev te stranke sramotno majhna. Samo trije poslanci te stranke so se udeležili te slavnosti, in poleg njih dva socialnodemokratična voditelja.

Dunaj 10. julija. Vlada pripravlja knjigo formularij, namenjeno davkoplačevalcem, iz katere bodo interesentje mogli zajemati navodila za vse slučaje.

Dunaj 10. julija. Za danes so socialni demokratje sklicali 15 shodov, na katerih so nameravali govoriti o krščanskem socialnem ropu delavske volilne pravice, a vlada je vse te shode prepovedala.

Praga 10. julija. Iz Žatca se poroča, da je bil razpuščen shod, na katerem je govoril socialistični poslanec Zeller.

Heb 10. julija. Tukaj je imela včeraj „Zveza kmetovalcev iz Ostmarke“ svoj shod, katerega so se udeležili tudi poslanci Schönerer, Iro in Hofer ter hebski župan. Hofer je imel slavnostni govor. Omenjal je, da ima hebsko mesto v svojem grbu orla ter dejal, da Nemci v Avstriji v prihodnje ne bodo več sledili dvoglavemu orlu marveč pruskemu. Vsled te izjave je vladni zastopnik shod razpustil, kar je provzročilo hrupne proteste. Zborovalci so se razšli, prepevajo „Wacht am Rhein“.

Lvov 10. julija. Shod volilcev, na katerem je govoril socialistični poslanec Daszyński o političnem položaju, je bil razpuščen.

Beljak 10. julija. Sodni pristav pri okrajnem sodišču v Beljaku, Zeno Hallada, je bil včeraj zvečer v kupecu državne železnice, ko se je peljal v Beljak, umorjen in oropan.

Beljak 10. julija. Adjunkt Halada se je sinoči peljal iz Treibacha, kjer je obiskal svojo ženo, v Beljak. V kupeju ga je neznan človek napadel z bodalom, ga smrtnonevarno ranil in oropal, potem pa ga vrgel iz kupeja proti bregu Osojskega jezera. Umor se je zgodil blizu postaje Sattendorf. Pasantje so danes zjutraj našli Hallada, ki je bil še v stanu, na kratko popisati morilca in je potem umrl.

Celovec 10. julija. Uradno se razglaša, da je Hallada svojega morilca spoznal.

Narodno gospodarstvo.

O svetovnem gospodarstvu.

Kakor dandanes ni mogoče individuelno gospodarstvo brez narodnega ali političnega, ki združuje pojedine privatne ekonomije v veliko ekonomijo, večinoma v okvirju države, tako tudi ni več mogoče narodno gospodarstvo, odluščeno od vesoljnega ali svetovnega (vsemirnega) gospodarstva.

V astronomičnem oziru je zemlja drobno zrno v vesoljnosti, katerega funkcije spoznavati nobenih posebnih težkočne nudi; z antropocentričnega stališča, ki ima človeka za središče, je zemlja nekaj velikanskega; ali tudi iz tega stališča nam postaja zemeljska površina vedno bolj znano in prijazno domovje; dokaz temu moderno svetovno gospodarstvo.

Odkar je Kolumb našel Ameriko in Vasco de Gama pot okoli Afrike do Vstočne Indije, se prebivalci zemeljskega obla več in več združujejo in med seboj seznanjajo. Odkar pa je moderna tehnika komunikacijo in medsebojno obvešanje tako čudovito vsovršila, približala je ona še le prav deželo deželi, pleme plemenu, narod narodu, državo državi; daljave so se skrčile, odtujene si rase zopet se spojile; zemlja je je dnote organizem, v kojem igrajo narodi ulogo v celoto harmonično zvezanih celic. Železnice, pazniki, tegrafi, kabli, mednarodna pošta, žurnalistika — evo žile svetovnega organizma, po katerih se pretakajo soki njegovega življenga.

Narod, država, ki hoče eksistirati, mora razumeti v takovem organizmu izpolnjevati pravo mesto; narod, ki tega ne ume, pogine prej ali slej, kakor pogine celica organizma, h kateri in od katere se ne pretakajo življorni elementi.

Slovenci sicer ne činimo političnega jednotnega celka, ki bi kot takošen zavzemal mesto v svetovnem gospodarstvu; računamo se in spadamo k celoti naše monarhije. Ker pa ta monarhija, dasi ima od prirode vse uvete za razcvet ekonomični in kulturni, vsled nesporazumljena v njej živečih narodov nima v svetovnosti onega odličnega mesta, ki bi ji primeren bil, je tem večja potreba in zadača, da se dobro informujemo o gibnih silah modernega življenga. Osobito Slovenci treba da skrbno razmišljamo, kako stališče zavzemamo, na čem smo in v katero smer nam je delovati; politično naše delovanje z razlogi, izvirajočimi iz takovega razmišljevanja, utemeljiti in podkrepiti je tembolj naša dolžnost, ko imamo v svoji malosti res težavno pozicijo med dvema mogočnima narodema, ki tvorita primeroma silni ekonomični in poli tični eeloti (Nemci in Italijani) in ko mejimo na vstopu ob dežele sicer naših krvnih sobratov, ki pa so, (kakor so se v obči Mali Slovani politično nezreli, malomarni in vsled tega na vse strani odvisni) v popolni ekonomični in politični odvisnosti od onega naroda, kateri hoče translejtanske odtrgati od naših kot neodvisno državo. Pripravljeni moramo biti na marsikaj, osobito, ker sami bogve kako odločilni faktor nismo in biti ne moremo. Ogersko se morda odloči od Avstrije, Avstrijo bodo mogoče Nemci in veleindustrijalci avstrijski pripojili k Nemčiji v jedno carinsko jedinstvo, in s tem bi bila dana prva ter glavna etapa k političnemu jedinstvu z Nemčijo. Ne pozabimo nikoli, da je gospodarski razvoj podlaga vsakemu drugemu razvoju. Radi tega temeljnega pomena ekonomije hočemo si v naslednjem bližje ogledati stanje svetovnega gospodarstva.

Kateri narodi so najnaprednejši v gmotnem blagostanju? Kateri narodi imajo lepo bodočnost? Skratka, kako je bogatstvo razdeljeno po zemeljski površini in kako bo brčas raslo v najbližnji bodočnosti?

(Dalje prih.)

Fatalist.

(Ruski spisal Ivan Turgenjev.)

(Dalje.)

XIV.

Jeza na Tegleva in samega sebe stopi na mesto pobitosti, ki se me je lotila prvi hip.

Tvoj gospod je norec, "rečem hipoma Semenu; „popolnoma norec! Najprej se drvi v Petrograd, potem se vrne in teka po polju okrog. Jaz ga iščem, končno tudi najdem, privedem ga do vrat in glej — ni ga več nikjer! V taki noči ostati izpod strehe! To je res pravi trenotek za štanjanje!"

In zakaj sem pustil, da se mi je tako izmuznil iz rok! pravim jezé se samemu sebi!

Semen me gleda molč kakov bi mi hotel nekaj povedati, ali zadovoljil se je, kakor je bilo tedaj pri slugah navada, s tem, da je ceptal sem in tje.

Kedaj je odpotoval v mesto" vprašam strogo.

"Ob šestih zjutraj".

"Je li bil žalosten, raztresen?"

Semen povesi oči.

"Naš gospod je poseben človek," začne pripovedovati, kdo ga more razumeti?... Predno je odšel v mesto, dal si je prinesi novo uniformo in žgati se.

</

Kaj žgati se je dal?

Da, lasé namreč. Jaz sam sem mu razbelil žezezo.

Priznati moram, da kaj tacega nisem pričakoval.

Poznaš li neko gospodično, vprašam dalje, "priateljico Ilja Stepanoviča, z imenom Marija?"

Kaj bi ne poznal Marije Anempodistovne? Lepa deklica."

Ni li tvoj gospod zaljubljen v njo, v to Marijo?"

Semen vzdihne.

Ravno zaradi tega dekleta bodo Ilja Stepanovič propal, ker jo blazno ljubi, a oženiti se noče; zapustiti jo — tudi to bo zanj težko. Tega je kriva njegova malosrčnost; on jo v resnici zelo ljubi."

"In ona je torej — torej kako lepa?" vprašam radoveden.

Semenov obraz se zresni.

Mladi gospodje ljubijo jednak.

"In kakšna se zdi tebi?"

"Za nas — ni kaj tacega."

"Zakaj ne?"

"Pretanka je."

"In če bi umrla, misliš li, da jo bode Ilja Stepanovič preživel?"

Semen zopet vzdihne.

Tega bi si ne dovolil presoditi. To znajo le umetni ljudje pogoditi . . . Ali moj gospod je čudak."

Vzamem v roko veliko pismo, koje mi je bil Teglev izročil, ter je obračam sem in tje . . . Napisal je vestno vse naslove poveljnika. V kotičku zgoraj na levo je stala beseda nujno, in sicer dvakrat podčrtana.

(Dalje prih.)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 7. julija: Miroslava Miculinč, posestnica hči, 2 mes., Cerkvene ulice št. 19, črevenski katar.

V deželni bolnicici:

Dne 5. julija: Fran Jannik, krojačev sin, 7 dni, življenska slabost. — Franja Horvat, črevljarjeva žena, 64 let, Brigitova bolezen.

Dne 7. julija: Jožef Korošec, tesarjev sin, 1½ leta, sušica.

V hiralnici:

Dne 7. julija: Jernej Petrič, kajzar, 42 let, ohromelost vsled blaznosti.

Meteorologično poročilo.

Vlina nad morjem 3062 m. Srednji kračni tlak 736·0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Poletna v 34 urah
8.	9. zvečer	736·9	17·4	sl. jug	skoro jas.	100 mm
9.	7. zjutraj	737·3	13·8	sl. vzhod	mehla	100 mm
•	2. popol.	735·7	25·2	sl. jvzhod	skoro jas.	100 mm
"	9. zvečer	736·4	18·7	sl. ivzhod	oblačno	100 mm
10.	7. zjutraj	737·5	16·5	sl. jvzhod	jasno	100 mm
"	2. popol.	736·9	25·1	p.m.jzah.	oblačno	100 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje 18·2° in 19·2°, normale: 19·5° in 19·6°. — V nedeljo zvezčer počlenen dež, za tem močno bliskanje z daljnim grmenjem.

Dunajska borza

dne 10. julija 1899.

Skupni državni dolg v notah . . .	100 gld. 75 kr.
Skupni državni dolg v srebru . . .	100 " 45 "
Australska zlata renta . . .	119 " 40 "
Australska kronska renta 4% . . .	100 " 65 "
Ogerska zlata renta 4% . . .	119 " 30 "
Ogerska kronska renta 4% . . .	96 " 85 "
Australsko-ogrske bančne delnice . . .	910 " "
Kreditne delnice . . .	382 " "
London vista . . .	121 " 52½ "
Nemški drž. bankovci za 100 mark . . .	58 " 95 "
20 mark . . .	11 " 78 "
20 frankov . . .	9 " 55½ "
Italijanski bankovci . . .	44 " 55 "
C. kr. cekini . . .	5 " 87 "

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Prvi kranjski konjak iz dolenjskih vin!

Odlikovan za svoja vina in konjak pri dunajski jubilejski razstavi 1898.

Podpisane pripomočke svojo zalogu pristnega, dobro obležanega

konjaka iz dolenjskih vin
v steklenicah, nadalje svojo zalogu dobrin, pristnih in starih
dolenjskih vin iz američanskih cepljenih in starih trit
ter pelinkovca.

(1266-1) **A. I. Wutscher**
Brezovica, Št. Jernej, Dolenjsko.

Dobiva se pri g. J. C. Praunsseisu v Ljubljani.

Brinovec in slivovec v steklenicah!

Nogat za dolenjske vini!

Američanske trnice!!!

Zahvala.

Za izkazano vsestransko tolažilno sočutje o priliki prbrane smrti našega predstreliga, nepozabnega

Matička

posebno pa za krasne vence in šopke, podarjene preljubemu ranjemu, za ginaljivo žalostinko, katero so mu zapeli v slovo prijatelji-pevci na domu in grobu, potem za izredno mnogoštivalno in daljno spremstvo, katero je bilo izkazano umrelemu na njegovi zadnji poti — o slave Šišenske čitalnice celo s svojo zastavo — izrekata vsem spoštovanim vdeležencem tem potom najtoplejno zahvalo

(1269) žalujoči rodbini

Mat. Peršin-ova in dr. Kavčič-ova.

Guber-jev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim bolezni, živčnim in kožnim bolezni itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.

HENRIK MATTONI, DUNAJ.

Sprejmam

izurjenega koncipijenta.

Matthaeus Bežan

(1260-2)

c. kr. notar v Marenbergu.

Dobra prodajalka

in (1268-1)

učenec

za trgovino z mešanim blagom se sprejmeta pri

J. Modicu v Novi vasi pri Rakeku, kjer se izvedo tudi pogoji.

tinkture za želodec

ter mu je z diplomom od dne 27. novembra 1897 podelil naslov „dvorni začinkar Njegove Svetosti“ s pravico, da sme nositi v svoji firmi z naslovom vred tudi grb Njegove Svetosti.

Omenjeni zdravnik kakor tudi mnogi drugi glasoviti profesorji in doktorji prispevajo Piccolijovo želodčno tinkturo, katere krepi želodec, povečuje tek, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje.

Naročbe s povzetjem sprejema in odpošilja točno (582-6).

G. PICCOLI, lekar

„Pri Angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Tinkturo za želodec pošilja lastnici po 12 stekleničic za gld. 1·26 av. vred, po 24 stekleničic za gld. 2·40, po 35 stekleničic za gld. 3·50, po 70 stekleničic za gld. 6·50. Poštni paket, ki ne tehta preko 5 kl. po 110 stekleničic zagld. 10·30.

Poštnino mora plačati naročitelj sam.

Njegova Svetost

Papež LEON XIII.

sporočil je po svojem zdravniku prof. dr. Lapponiu gosp. lekarju G. PICCOLI-JU v Ljubljani srčno zahvalo za pripomene Mu stekleničice

C. kr. avstrijske države žaloznice.

Izvod iz voznega reda

vveljavom od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane inž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Išl, Solnograd; čez Klein-Reisling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregen, Curih, Geneva, Pariz, čez Klein-Reisling v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francov vare, Karlovo vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amsteten. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 55 m. zjutraj osobni vlak v Lešec-Bled. — Ob 11. uri 55 m. zjutraj v Podkoren-Kropo.

Proga v Novo mesto in v Kočevje.

Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prived v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.**

Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amsteten, Solnograda, Linc, Steyr, Išl, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osobni vlak iz Lesec-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osobni vlak z Dunaja via Amsteten, Karlovič varov, Heba, Marijine varov, Plzna, Budejvice, Solnograda, Linc, Steyr, Pariza, Geneve, Curih, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Lienc, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Lipška, Praga, Francov varov, Karlovič varov, Heba, Marijine varov, Plzna, Budejvice, Linc, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Ob 10. uri 26 m. zjutraj, ob 6. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 26 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prived v Ljubljano d. k. v Kamnik.** Ob 6. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 26 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prived v Ljubljano d. k. v Kamniku.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.

(1206)

Firm. 185. Izbris firme. Gea. I.—6.

V tusodnem trgovskem registru za družne firme se je izvršil izbris firme:

„Küssel in Končan, trgovina z mešanim blagom v Rudolfovem“.

C. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem oddelek III., dn. 4. julija 1899. (1253)

Na Turjaškem trgu št. 2

se s 1. avgustom oddasta 1248-2

2 skladisci.

Natančneje: Rimski cesta št. 2.

Popotne košare

priporoča (1267-1)

M. Pakič v Ljubljani.